

ГРЪЦКИ НАРОДНИ
ПРИКАЗКИ

ЗЛАТНИ ДЕТСКИ КНИГИ

77

ГРЪЦКИ НАРОДНИ ПРИКАЗКИ

Преразказала и илюстрирала
Мирослава Скарлату

КНИГОИЗДАТЕЛСКА КЪЩА „ТРУД“
СОФИЯ, 2018 г.

© Мирослава Скарлату, съставила и преразказала, 2018 г.
© Мирослава Скарлату, илюстрации и корица, 2018 г.
© Виктор Паунов, библиотечно оформление, 2012 г.

© Книгоиздателска къща „Труд“, 2018 г.

ISBN 978-954-398-539-5

*Казват, че приказките са като птиците –
идват отдалеч, седат на рамото ти и чуруликат.
Тези птици ги чуват само децата и тези,
които имат чисто сърце...*

Кое е най-бързото нещо на света

Живели някога двама братя. Единият бил умен, а другият глупав. Те имали една нива. Веднъж умният предложил на глупавия да си разделят нивата и глупавият се съгласил. Отишъл умният брат на нивата, заградил по-хубавата част от нея, а после се прибрал и казал на брат си коя част е негова.

Като не можел да направи нищо, горкият глупав брат решил да отиде и да се оплаче на царя. Царят го изслушал и заповядал двамата братя да се явят в двореца.

Когато братята отишли при царя, той ги посъветвал да разделят нивата така, че и за двамата да има и от по-добрата, и от по-лошата част. Но всеки от братята искал само по-хубавата част. Тогава царят им казал, че ще им зададе няколко въпроса и който отговори правилно, ще вземе по-хубавата част на нивата.

Братята се съгласили и царят ги попитал:

– Искам да ми кажете кое е най-бързото нещо на света. Помислете добре и елате след осем дни да ми отговорите.

Отишли си братята. Умният брат бил сигурен, че все ще измисли нещо. Глупавият брат знаел, че нищо няма да може да измисли и се отчаял. За щастие той имал дъщеря, която била много хубава и много умна. Тя видяла, че баща ѝ е угрижен и умислен, и го попитала какво му е.

Разказал ѝ той за делбата с чичо ѝ. Казал ѝ какъв

бил съветът на царя и какъв въпрос им е задал. Дъщеря му го прегърнала и го успокоила, че знае отговора.

В деня, в който баща ѝ трябвало да отиде в двореца, дъщеря му го извикала и му казала:

– Тате, ще кажеш на царя, че най-бързото нещо на света е умът.

Когато двамата братя отишли при царя, умният брат казал, че най-бързото нещо на света е птицата. Но царят казал, че това не е правилният отговор. А умният брат продължил:

– Тогава е конят.

Царят отвърнал, че не е конят, кимнал към другия брат и му заповядал той да отговори.

– Ваше Величество, най-бързото нещо на света е умът, защото ние може да сме тук, а умът ни да е в Америка – казал той.

– Браво! – похвалил го царят. – Правилно отговори. Сега обаче ще ви попитам друго. Искам да ми кажете кое е най-тежкото нещо на света.

По-умният брат си помислил: „Този път ще намеря верния отговор“. Прибрал се вкъщи и почнал да мисли.

Глупавият брат пак не могъл нищо да измисли и когато се прибрал вкъщи, попитал дъщеря си. А тя му отвърнала, че когато дойде време пак да отиде в двореца, ще му каже отговора. Момичето се страхувало да не би случайно баща ѝ да се похвали някъде, а чичо ѝ да чуе отговора и да спечели.

И така, когато станало време да отиде в двореца, му казала:

– Тате, кажи на царя, че най-тежкото нещо на света е огънят и ако те попита защо, да му кажеш, че никой не може да носи много от него.

Когато се изправили пред царя, пръв взел думата по-умният брат и казал:

– Царю, най-тежкото нещо на света е желязото.

Царят отвърнал, че не е желязото, кимнал към другия брат и му заповядал той да отговори.

– Царю, най-тежкото нещо на света е огънят.

И когато царят го попитал защо, той отвърнал, че никой не може да носи много от него.

– Правилно – казал царят. – Сега ще ви попитам още нещо и вашето изпитание ще свърши след осем дни, когато дойдете да ми отговорите. Искам да ми кажете кое е най-необходимото нещо на света.

Тръгнали си братята. Умният брат мислил, мислил и решил, че това са парите. Глупавият брат попитал дъщеря си и тя пак му казала:

– Не се притеснявай, тате, ще ти кажа, когато стане време да отидеш в двореца.

След осем дни тя го повикала и му казала:

– На царя, тате, ще кажеш, че най-необходимото нещо на света е земята. Ако те попита защо, кажи му, че ако я няма земята, нас също няма да ни има.

Когато отишли в двореца, пръв отговорил пак умният брат:

– Най-необходимото нещо на този свят, царю наш, са парите.

Царят казал, че не са парите.

– Значи е хлябът – продължил умният брат.

Царят отвърнал, че и хлябът не е, кимнал към другия брат и му заповядал да отговори. Тогава глупавият брат казал:

– Царю честити, най-необходимото нещо на този свят е земята, защото, ако я няма нея, и нас няма да ни има.

– Правилно – казал царят. – Отсега нататък по-хубавата част на нивата ще бъде твоя.

Преди да си тръгнат, царят повикал глупавия брат и го попитал кой му е казал отговорите. Човекът му признал, че има дъщеря, която му е помогнала. Щом чул това, царят поискал още на другия ден да я доведе в двореца, за да я види.

На сутринта, когато бащата и дъщерята пристигнали, царят се възхитил от хубостта на девойката и ѝ казал:

– Искам да станеш моя жена. Едно нещо само ще те помоля – никога да не се бъркаш в моите дела. Ако го направиш, ще си избереш каквото искаш от двореца и ще си отидеш.

Съгласила се девойката и се оженили. Живеели доб-

ре и царят бил доволен, че жена му не се бърка в царските работи. Така минали няколко години.

Един ден царицата седяла на прозореца на двореца и видяла, че по пътя върви търговец с магаре. То било много натоварено и както си вървяло, паднало и умряло. Човекът се затичал към двореца да търси помощ.

В това време по пътя се задал още един търговец с магаре. Той видял умрялото животно и неговия нов хубав самар. Свалил стария самар от своето магаре и взел новия от умрялото. През това време стопанинът на умрялото магаре се върнал и като видял разменените самари, много се ядосал.

Двамата започнали да се карат и всеки твърдял, че новият самар е негов. Царицата се провикнала, че новият самар е на човека, чието магаре умряло и той трябва да си го вземе. Така и направили.

Царят разбрал, че царицата се е намесила в кавгата. Отишъл при нея и сърдито ѝ казал да се маха от палата, защото е нарушила брачния им договор. Царицата, която била много умна, казала, че има едно последно желание и то е да вечерят заедно. Царят се съгласил.

Вечерта царицата сипала вино в две чаши и в чашата на царя сложила приспивателно. Щом го изпил, царят веднага заспал дълбоко. Тогава царицата заповядала на слугите да пригответ карета. Пренесли в нея заспалия цар и потеглили за бащината ѝ къща.

На сутринта, когато царят се събудил и плеснал с ръце, пред учудения му поглед се появила царицата. Той смаяно я попитал къде се намира и тя му отвърнала, че са в бащиния ѝ дом, а после добавила:

– Царю, аз се намесих в твоите царски дела и трябваше да напусна палата, но можех да взема каквото пожела от него. Аз не искам нито богатства, нито пари, само теб искам и само теб взех.

Тогава царят се засмял и казал:

– Браво! Ти си по-умна от мен. Отсега нататък имаш право да участваш в царските дела.

Царят и царицата се върнали в двореца и от този ден нататък царицата му помагала в царските дела.

Брат и сестра

Живели някога брат и сестра. Те били бедни сирачета. Братът ходел в гората, сечал дърва и после ги продавал, а сестра му седяла вкъщи и се грижела за домакинството.

Веднъж на път за гората братът срещнал съселянин, който го помолил да му помогне и да отнесе чантата в дома му. Момчето я отнесло и получило за това три гроша. С тези пари купило от пазара три сардели и ги занесло вкъщи. Казало на сестра си да ги сготви за вечеря и отишло в гората.

Когато момичето останало самò, някой почукал на външната врата. То отворило и видяло три жени.

– Добър ден, момиче. Пусни ни за малко вътре да си починем и да се постопим – помолила едната от жените.

Момичето ги поканило вътре и ги настанило. Седнали жените, а момичето почнало да се чуди с какво да ги нахрани и тъй като нямало нищо друго освен трите риби, които бил донесъл брат ѝ, решила да сготви тях. Изчистила ги, изпържила ги в малко зехтин, поднесла ги на гостенките и се извинила, че няма с какво друго да ги нагости.

– Ах, дъще, не знаем как да ти се отблагодарим за добрината – зарадвали се те.

Първата жена се обадила:

– Когато се е родила, сигурно е имала добри орисници, затова е станала добра и хубава девойка, но нека

пак я орисаме. Аз я орисвам, когато се реши, от косата ѝ да падат дребни бисери.

Втората каза:

– Аз я орисвам, когато се мие, водата да се пълни с червени риби.

Накрая се обадила и третата жена:

– Аз я орисвам, като се бърше, кърпата да се пълни с рози.

Така нарекли трите жени и си тръгнаха.

Щом останало само, момичето решило да провери дали жените наистина са я орисали, или са се пошегували. Започнало да се реши и подът под нея се покрил с дребни бисери. Отишла да се мие на чешмата и тя се напълнила с червени риби. Избърсала се с кърпата и тя се напълнила с рози.

Събрало момичето бисерите и розите, изпекло рибите и зачакало брат си.

Като се върнал вечерта и видял, че вместо сардели на трапезата има вкусни червени риби, брат ѝ много се учудил и я попитал откъде ги е взела. Сестра му му разказала за трите жени, които дошли сутринта, а после му показала бисерите и розите. Брат ѝ много се зарадвал.

На другия ден вързали бисерите в кърпа, а момчето се качило на едно корабче и отишло в града да ги продаде на пазара.

Тъй като дрехите му били много дрипави, хората на пазара го обвинили, че е откраднало бисерите. Стражите го арестували и го завели при царя, за да го съди.

В двореца момчето казало:

– Царю честити, не съм откраднал бисерите. Имам сестра, която е орисана, когато се реши, бисери да падат от косата ѝ, когато се мие, водата да се пълни с червени риби, а когато се бърше, кърпата да се пълни с рози. Тя ми ги даде.

Царят помислил малко и казал:

– Щом е така, искам да ми я доведеш в двореца. Ако казваш истината, ще се ожена за нея, а ако ме лъжеш, ще ти отсека главата.

Момчето се поклонило и се прибрало. Вечерта разказало на сестра си за царя, а на сутринта се качили на корабчето и отплавали към града.

Морето било много бурно и от морските вълни на момичето му прилошало. На корабчето пътувала и една циганка. Тя видяла, че на момичето не му е добре и му позволила да положи глава на коленете ѝ. После я попитала къде отива и девойката ѝ отговорила, че отива в двореца, за да се омъжи за царя.

Като чула това, циганката много ѝ завидяла. Взела една карфица и я забола в главата на нещастното момиче и то на мига се превърнало в малко птиче, което хвъркнало високо в небето. Циганката облякла неговите дрехи и се забрадила добре, за да не я познае братът.

Когато пристигнали в двореца, царят повдигнал забрадката ѝ и като видял мръсната грозна девойка, много се ядосал. Но циганката го успокоила, че е почерняла по време на пътуването с корабчето.

Царят веднага заповядал да ѝ донесат вода да се измие, кърпа да се избърше и гребен да се срещне. Циганката започнала да се мие, а водата почерняла и се напълнила с мръсотия. Избърсала се и кърпата се изцапала, а когато започнала да се реши, гребенът ѝ се напълнил с въшки.

Царят видял това и заповядал веднага да хвърлят момчето в затвора и на другия ден да го убият, а циганката да пратят да пасе царските гъски.

На сутринта, когато царят излязъл да се разходи в градината, на едно клонче близо до него кацнало мъничко хубаво птиче и запяло:

– Аз съм това птиче, това птиче, което се реши и дребни бисери падаха на земята, миеше се и червени риби се появяваха във водата, бършеше се и рози падаха от кърпата.

Царят се заслушал в песента и заповядал да хванат птичката и да я сложат в кафез да му пее в двореца.

Слугите хванали птичката, но преди да я сложат в кафеза, царят я взел в шепи и започнал да я гали по главичката. Видял карфицата и я извадил. Изведнъж пред него се появила чудно хубава девойка, която му казала:

– Царю, аз съм момичето, което чакаше. Циганката искаше да ме убие и да заеме моето място.

Като чул тези думи, царят веднага заповядал да донесат гребен, вода и кърпа.

Момичето се сресало и дребни бисери западали по земята, измило се и водата се напълнила с червени риби, избърсало се и кърпата се напълнила с рози. Зарадвал се царят и заповядал да освободят брата на момичето от затвора, а циганката да убият. След това се оженил за момичето и три дни и три нощи яли, пили и се веселили.